OOST POST

SOERABAIJASCHE COURANT.

№ 45 ZESDE JAARGANG. 1858

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
„ „ „ „ Java. . . . . . „ 9.—
„ „ „ „ Buitenbezittingen. . „ 10.—
„ „ „ „ Nederland. . . . „ 12.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 7 JUNIJ.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 1.— voor elke TIEN WOORDEN; behalve het zegel.
Advertentiën met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Bij de plaatsing van een nieuw titelhoofd boven hun dagblad hebben de uitgevers vermeend de opmerking niet te moeten achterwege laten, dat hun voornemen is geweest om dezen titel bereids bij den aanvang van dit jaar te bezigen; zijnde alleenlijk eene vertraging in de uitvoering hunner bestelling in Nederland de oorzaak dat zulks eerst later heeft kunnen plaats hebben. Daar zij echter van gevoelen zijn dat niet de naam van een dagblad maar eerder zijn inhoud eenige waarde daaraan geeft, bepalen zij zich bij deze eenvoudige opmerking en nemen zij alleenlijk nog de gelegenheid waar, dat zij als gewoonlijk hunne lezers aan de vernieuwing van het halfjaarlijksche abonnement met primo Julij a. s. beleefdelijk herinneren, om, onder betuiging hunner erkentelijkheid voor de toenemende belangstelling door het publiek in hun blad betoond, de inzenders van advertentien opmerkzaam te maken dat, de uitgifte juist op postdagen geschiedende, het in het belang der rigtige postexpeditie moet geacht worden, indien de bezorging der advertentien zoo vroegtijdig mogelijk plaats vinde.

E. FUHRI & CO.

AUTOCRATIE.

I.

Er is een woord, dat in deze gewesten, gelijk een geacht staatsman zich uitdrukt, het burgerregt heeft verkregen, en toch, wanneer men over het Regeringsstelsel van Nederlandsch Indie spreekt, zeer slecht gekozen is. Dat woord is AUTOCRATIE, hetwelk beteekent eene alleen- of zelfheersching, niet gebonden aan wet of regel, en in dezen zin toch is het bestuur van Nederlandsch Indie zeer verre van autocratisch te zijn.

Men herinnere zich slechts de belangrijke verandering, welke de grondwetsherziening, nu tien jaren geleden tot stand gekomen, in Art. 59 van de Grondwet des moederlands heeft te weeg gebragt.

In de oude grondwet toch luidde dat artikel:

De Koning heeft bij uitsluiting het opperbestuur over de volkplantingen en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen.

Aan de Staten-Generaal zullen, in den aanvang van elke gewone zitting, worden medegedeeld de laatst ingekomene staten van ontvangsten en uitgaven, van opgemelde volkplantingen en bezittingen.

Het gebruik van het batig slot, beschikbaar ten behoeve van het moederland, wordt bij de wet geregeld,

terwijl de bepalingen van de tegenwoordige grondwet van het koningrijk der Nederlanden de magt des konings over 's rijk kolonien volgenderwijze omschrijven.

De Koning heeft het opperbestuur der koloniën en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen.

De reglementen op het beleid der regering aldaar worden door de Wet vastgesteld.

Het muntstelsel wordt door de Wet geregeld.

Andere onderwerpen deze koloniën en bezittingen betreffende, worden door de Wet geregeld, zoodra de behoefte daaraan blijkt te bestaan.

Aan die bepalingen heeft het thans werkende *Reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch Indie* zijnen oorsprong te danken, een Reglement waaromtrent in de voorrede van een onlangs in Nederland uitgekomen belangrijk werk gezegd wordt:

Dat Reglement is in oorsprong en wezen een staatsstuk, door den Koning en de natie gewild, om regels te stellen voor het bestuur in Indië; om, met vestiging of verwezenlijking eener *ambtelijke*, tevens verligting te brengen in de *zedelijke* verantwoordelijkheid van den staatsdienaar, op wien alleen tot dusver de zorg voor het beheer dier gewesten, voor hun heden en hunne toekomst, gedrukt had; en om de belangstelling, die eenmaal door de rijkdommen, krachten en behoeften der Nederlandsch Indische bezittingen was opgewekt, te voeden en levend te houden. Het Reglement is door de regering zelve genoemd: eene Grondwet voor Nederlandsch Indië. Het stelt pligten en het doet eischen, die niet langer kunnen worden verzuimd noch vergeten; het verleent regten die voortaan niet vruchteloos zullen worden ingeroepen en het schept waarborgen, welke allen evenzeer gehouden zijn te eerbiedigen.

Het door ons bedoelde werk is van den heer KEUCHENIUS, fungerend Secretaris generaal bij het departement van kolonien, en voert ten titel: *Handelingen der Regering en der Staten. Generaal, betreffende het Reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie, in drie deelen. Utrecht*, KEMINK en ZOON, 1857.

Dat werk wordt in het *April Nummer van het Tijdschrift voor Nederlandsch Indie* aangekondigd en overzien en gaarne deelen wij onzen lezers mede wat daaromtrent in dat Tijdschrift wordt gezegd.

Het is nog niet zeer vele jaren geleden, dat men in Nederland met verbazing en bewondering luisterde naar den man, die in „de Oost" was geweest, en nu in grooteren of kleineren kring, iets omtrent dat vreemde land, met al zijne wonderen, vooral met zijne tijgers en slangen, wist te verhalen. En voor 's lands vertegenwordiging was „de Oost" eveneens een vreemd land. Men hoorde er naar 't geen de regering omtrent de Indische bezittingen geliefde mede te deelen, als naar een orakel, dat slechts bij zeer enkele gelegenheden zich daarover, meestal met veel geheimzinnigheid en achterhoudenheid, uitliet. De onbekendheid, met al wat het bestuur van Indië betreft, was zóó groot, dat de finantiën van het moederland in een schromelijken staat van verwarring konden worden gebragt, door het voorspiegelen van onophoudelijke en toenemende baten uit onze koloniën, zonder dat de natie eigenlijk wist, hoe het daarmede gelegen was. Kennis van de wetten, waarnaar ons Indië geregeerd werd, bestond er hoegenaamd niet. Omtrent de algemeene regeringsbeginselen heerschte evenveel, zoo niet grooter, onkunde dan omtrent de landen en volkeren, met de zeden en gewoonten en de inwendige huishouding der inboorlingen.

En hoe was het in Indië zelf? Verre zij het van ons de verdiensten te ontkennen van vele voortreffelijke mannen aldaar, die door studie en ervaring een schat van kennis hadden verzameld. Maar niemand zal ons tegenspreken, dat men omtrent één gewigtig onderwerp althans er volkomen onverschillig was, omtrent de reglementen op het beleid der regering van Nederlandsch Indië, omtrent de algemeene wet, die allen tot rigtsnoer moest dienen voor hunne handelingen en bevoegdheden, voor hunne verpligtingen en regten. In Nederland was er naauwelijks iemand, die wist dat er zulke stukken bestonden, en in Indië zag niemand ze in. Ook de heer KEUCHENIUS, sekretaris-generaal bij het departement van koloniën, heeft dit in de *Voorrede* tot het werk, waarvan wij den titel hierboven opgaven, opgemerkt. Hij zegt: „Moge ieder ambtenaar of ingezeten, gedurende zijn verblijf in Indië, ze ook al hebben ingezien; weinigen hebben die verordeningen als een rigtsnoer hunner handelingen of als een maatstaf hunner bevoegdheden aangemerkt en door de meesten

EEN GROOT DAGBLAD.

Onder alle voortbrengselen, die door de snelle ontwikkeling der wetenschappen en der nuttige kunsten in onzen tijd ontstaan zijn, kan bezwaarlijk een derzelve van zoo groot en algemeen belang zijn, als een dagelijks uitkomend blad, namelijk dagbladen van de verbazende grootte als eenige der Engelsche en Amerikaansche, die tot zulk een lagen prijs verkocht worden en van zoo grooten invloed geworden zijn, dat men ze inderdaad eene magt kan noemen. Brengen wij een bezoek in het bureau of liever gezegd de fabriek van den *Herald* te New-York, ten einde den lezers eene voorstelling te geven van de massa ligchamelijke en geestelijke arbeidzaamheid, als ook van het groote vermogen, dat vereischt is, om een der nommers van zulk een dagblad gereed te maken. Vele honderde personen zijn daarbij noodig en zij zouden toch nog den onmetelijken arbeid niet in gereedheid kunnen brengen, zoo niet de schranderst uitgedachte mechanieke werktuigen, stoom en electriteit, deze geweldige slaven der menschen van de 19de eeuw, hare hulp verleenden. De drukpers van HOE met hare tien cylinders levert in een uur het ongehoorde getal van 24,000 afdrukken, en om dit te kunnen bewerken, wordt de cylinder met den lettervorm veertigmaal per minuut omgedraaid en een vel papier loopt in den tijd van anderhalve seconde over ieder der tien drukcylinders, zoodat men in eene minuut dus 400 afdrukken heeft. De druk-machine van APPLEGATH, waarop de Londensche *Times*, tot voor eenigen tijd gedrukt is geworden en die 9000 exemplaren per uur gaf, werd door een der eerste wetenschappelijke mannen *„de verwonderlijkste uitvinding, die ooit een mensch gemaakt heeft"* genaamd. Wat zal men nu dan wel van de machine van HOE zeggen? Maar treden wij de groote *„dagbladenfabriek"* in het huis van den *Herald*, gelegen in de Nassaustraat te New-York, binnen, hetwelk uitsluitend voor de onderneming gebouwd werd, buiten het lokaal gelijkvloers, vijf verdiepingen heeft en als hoekhuis 80 voet in de eene en 70 voet in de andere straat lang is. De werkzalen beginnen reeds gelijkvloers. Vijf groote glazen deuren verleenen er den toegang van de straat af. Dit lokaal is in de geheele lengte door eene kantoortafel verdeeld. Achter deze tafel bevinden zich de bureaux der bestuurders, der kassiers, der boekhouders, der klerken, die de advertentiën ontvangen en van hen die de antwoorden op advertentiën aannemen en afgeven. Aan het einde der gemelde tafel ziet men verscheidene kastjes met letters beschilderd, waarin de antwoorden op advertentiën gelegd worden. Dit is als het ware een volmaakt en zeer belangrijk postkantoor, want op menigen dag worden hier vele duizende brieven ontvangen en afgegeven. Verder gaande, komt men aan den trap, die tot de volgende verdiepingen voert, waar de redactiekamers, de zetterszalen, de bibliotheek en de bergplaatsen voor papier gelegen zijn. Achter de schrijftafel en het daaraan verbonden kantoor zijn spreek- en seinbuizen geplaatst, mitsgaders inrigtingen, die de ingekomene advertentiën en brieven naar boven bezorgen. Tusschen de glazen deuren staan lessenaars, waarop advertentiën zoo dadelijk kunnen opgesteld worden. Op de eerste verdieping zijn veertien personen bezig, daaronder begrepen de directeur, die het geheel bestuurt. De kassier ontvangt en betaalt alle gelden, ook het salaris van al de geëmploijeerden. Zeven personen zijn bestemd om de advertentiën te ontvangen; vier hunner zijn van des morgens acht tot des namiddags zes ure werkzaam; twee lossen hen dan af en blijven tot tien ure des avonds, na welken tijd de nachtklerk komt, die zoo lang moet blijven tot dat de eerste weder des morgens ten acht ure komen. De boekhouder heeft drie klerken. De geheele onderneming is op betaling in klinkende munt gegrond; geene courant wordt dan ook afgegeven, als zij niet vooruit betaald is. De courant ombrengers in de stad betalen eene zekere som, die hun gecrediteerd wordt en waarvoor zij dagbladen ontvangen, tot dat dit geld uitgeput is, waarna zij op nieuw eene som moeten deponeren. De couranten-verkoopers en omroepers betalen gewoonlijk den vorigen dag en ontvangen een bewijs voor het aantal exemplaren, dat hun geleverd wordt. Verliezen kunnen dus in dit opzigt niet geleden worden. Bijna het geheele redactie-departement bevindt zich op de tweede verdieping en omvat zes verschillende kamers met het kabinet des hoofd-redacteurs en de bibliotheek. De verschillende verdeelingen worden streng van elkander gescheiden in het finantiële en commerciële; scheepstijdingen, telegraphische depêches, berigten uit het binnen- en buitenland, berigten uit de stad, politie-berigten, verslagen der regtbanken, enz., recensiën over nieuwe werken, tooneelvertooningen, vertalingen, berigten over openbare bijeenkomsten, enz. JAMES GORDON BENNET, de eigenaar en hoofd-redacteur van den *Herald*, wordt door 21 personen, de hoofden der genoemde afdeelingen en de gewone berigtgevers in de stad, in zijn werk bijgestaan. Buitendien zijn er nog 6 personen, die nu en dan berigten leveren of tot zendingen naar andere plaatsen, gebruikt worden. Alles is zoo naauwkeurig afgescheiden, dat de verschillende afdeelingen der redactie nooit ergens met elkander in aanraking kunnen komen en allen zijn verpligt hunne berigten zoo snel mogelijk in te zenden en de feiten, welke zij mededeelen, behoorlijk te groeperen en de bijzonderheden duidelijk aan te toonen. De *Herald* heeft buitendien nog bepaaldelijk correspondenten met een vast salaris in alle hoofdsteden van de vier voornaamste werelddeelen, die met elken post een brief of een kort overzigt van het nieuws moeten inzenden. De redactie-bibliotheek is zoo groot, dat zij drie kamers beslaat en is voor haar doel volkomen ingerigt; zij omvat b. v. allerlei hand- en

zijn zij, als niet voor hen geschreven, spoedig ter zijde gelegd en vergeten. Menig besluit in het Indische Staatsblad billijkt bovendien de vraag, of ook de Gouverneurs-Generaal, hetzij als een gevolg der min juiste onderscheiding tusschen de magt der kommissarissen-generaal en de hunne, voor deze laatste niet somtijds ruimere grenzen gedacht hebben, dan de letter der voor hen in de eerste plaats verbindende reglementen toeliet."

In dat opzigt erkennen wij, met den schrijver, dankbaar krachtige ontwikkeling en in 't oog vallenden vooruitgang. Indië is niet meer een gesloten boek voor genoegzaam het gansche land, dat het monopolie der wetenschap aan slechts enkele bevoorregten, „quibus contingit adire Corinthum", toekent. In de laatste jaren is de kennis van koloniale zaken niet alleen op elk ander gebied uitgebreid en meer algemeen verspreid geworden, maar ook de regeringsbeginselen, welke in die gewesten heerschen, zijn thans een onderwerp van studie, onmisbaar voor allen, die geroepen worden, om aan het bestuur van moederland en koloniën deel te nemen, terwijl de pers zich voortdurend bezig houdt met hetgeen daarmede in verband staat, en eene dagelijksche polemiek de maatregelen der regering van Indië evenzeer ter toetse brengt, als de handelingen der overheid in 't moederland. En terwijl vroeger niemand het regeringsreglement kende of inzag, heeft men thans niet genoeg aan de uitgave van dat staatstuk in het Staatsblad, aan de verschillende uitgaven bij partikulieren, die reeds verschenen zijn, aan de uitgaven der gewisselde stukken en van de diskussiën in het *Bijblad der Staats-courant* en aan al wat de nieuwspapieren daarvan in der tijd hebben medegedeeld. Eene afzonderlijke uitgave van dat alles heeft de heer KEUCHENIUS bovendien nog noodig gekeurd. En wij twijfelen niet, of hij heeft werkelijk in eene bestaande behoefte voorzien, waarvoor ieder, die op de kennis van Indië prijs stelt, hem erkentelijk behoort te zijn, en waarvoor wij hem gaarne onze hulde toebrengen.

Ieder die zich door dit werk bij zijne studien te raadplegen met de volkomene geschiedkundige ontwikkeling der besprokene hoogst belangrijke wet zal hebben bekend gemaakt, zal zich overtuigen dat het Regeringsstelsel over Nederlandsch Indie er verre af is van *autocratisch* te zijn.

Intusschen wordt het woord *autocratie* ook dikwerf gebezigd in den zin van willekeur, doch de laatste alinea van Art. 59 der Grondwet geeft den waarborg, dat ook in dien zin het Regeringsstelsel van Nederlandsch Indie nimmer autocratisch kan zijn, want zoodra er zich in dien zin sporen van *autocratie* mogten opdoen, dan is immers de volksvertegenwoordiging daar, om voor de behoorlijke naleving der Grondwet te waken en de alleenheersching tot wet en regel terug te brengen.

Redactie.

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 2den *Junij* 1858 N°. 44.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË,

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, lettende op artikel 16 der Wet van 1 Mei 1854 (staatsblad no. 62), gewijzigd bij artikel 2 der Wet van 24 December 1857 (staatsblad 1858 no. 47), waarbij, onder anderen is bepaald, dat de recepissen, uitgegeven krachtens de publicatie van 4 Februarij 1846 (staatsblad no. 3), zullen worden buiten omloop gesteld, nadat aan de houders gelegenheid tot inwisseling tegen zilveren munt, gulden om gulden, zal zijn verstrekt; — en dat het buiten omloop stellen der recepissen geschiedt, voor zooveel noodig, achtervolgens, in de onderscheidene gedeelten van Nederlandsch-Indie;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met den eersten October 1858 worden buiten omloop gesteld de recepissen van één gulden en van vijf gulden, uitgegeven krachtens de publicatie van 4 Februarij 1846 (staatsblad no. 3).

Art. 2. Tot en met den 30sten September 1858 zijn de in artikel 1 bedoelde recepissen bij 's lands algemeene kassen op de hoofdplaatsen der verschillende gewesten in Nederlandsch-Indie verwisselbaar tegen zilveren standpenningen gulden om gulden.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage kollegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg*, den 28sten Mei 1858.

CHS. F. PAHUD.

De fd. Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

(Staatsblad no. 64.)

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIË.

Den Raad van *Nederlandsch-Indie* gehoord;

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, Salut!

doet te weten:

Dat Hij, in het belang van den handel en de scheepvaart en in dat van den landbouw en het fabriekwezen, gevolg willende geven aan de door den Koning verleende magtiging tot openstelling voor den algemeenen handel van meerdere havens in Nederlandsch-Indie;

Lettende op de artikelen 20, 29, 31, 33 en 130 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met ampliatie en alteratie van:

art. 1 der publicatie van 31 December 1825 (staatsblad no. 48);

art. 1 van het besluit van 31 Augustus 1837 no. 1 (staatsblad no. 40):

art. 3 van het besluit van 4 Februarij 1839 no. 1 (staatsblad no. 5);

art. 1 van het besluit van 14 November 1841 no. 1 (staatsblad no. 40);

worden voor den algemeenen handel, zoo wel voor den invoer als voor den uitvoer opengesteld:

a. op Java, de volgende havens, als:
Anjer, Bantam, Indramajoe, Cheribon, Tagal, Pekalongan, Rembang, Passoeroean, Probolingo, Bezoekie, Panaroekan, Banjoewangie, Pangool, Patjitan, Tjilatjap en de Wijnkoopsbaai;

b. ter Sumatra's Westkust,
de havens van Natal en Priaman;

c. in de Zuider- en Ooster-afdeeling van Borneo,
de haven van Sampit.

Art. 2. Deze ordonnantie treedt in werking een jaar na de afkondiging dezer.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen worden aangeplakt.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage kollegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Buitenzorg* den 31sten Mei 1858.

CHS. F. PAHUD

De fd. Algemeene Sekretaris,

A. LOUDON.

(Staatsblad no. 63.)

Bij Koninklijk besluit van den 29sten Maart 1858 no. 65, is de naar Nederland teruggekeerde gegageerde korporaal van het wapen der infanterie van het leger in *Oost-Indie* S. Zijlaar, ter zake zijner verrigtingen, op den 3den Junij 1852, bij het stormenderhand innemen der versterking de marga Boelan-Tanga (Palembang), alsnog benoemd tot ridder der vierde klasse van de militaire Willems-oorde.

Bij Koninklijk besluit van den 29sten Maart 1858 no. 66, is aan den heer mr. J. H. Donker Curtius, Nederlandschen kommissaris in Japan, vergunning verleend tot het aannemen van de onderscheidingsteekenen in diamanten der orde van St. Anna 2de klasse, welke hem zijn geschonken door Zijne Majesteit den Keizer aller Russen.

Civiel Departement.

BENOEMD:

Tot eersten onderwijzer aan de Gouvernements stadsschool te Batavia, de tweede onderwijzer aan de Gouvernements tweede lagere school te Weltevreden H. Veuger Kuiper.

Tot tweeden onderwijzer aan de Gouvernements tweede lagere school te Weltevreden, de onderwijzer aan de Gouvernements eerste lagere school te Amboina J. Schoonderbeek.

Tot onderwijzer aan de gouvernements eerste lagere school te Amboina, de derde onderwijzer aan de gouvernements eerste lagere school te Samarang A. Cupaerus.

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE SOERABAYA,

ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, het lid ds. A. van Davelaar, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

BENOEMD:

Tot lid, ds. A. A. T. Mounier, benoemd prédikant aldaar.

GOEDGEKEURD:

Dat door den Gouverneur van Celebes en onderhoorigheden,

BIJ DE SUBKOMMISSIE VAN ONDERWIJS TE MAKASSAR.

IS ONTSLAGEN:

Eervol, wegens vertrek, het lid C. Meijer, onder dankbetuiging voor de door hem als zoodanig bewezene diensten.

IS BENOEMD:

Tot lid, J. Schneider, majoor, militair kommandant op Celebes.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de inlandsche eerste luitenant der infanterie Jonas Rakarias.

Marine-Departement.

BELAST:

Met de waarneming der betrekking van civielen geneesheer bij het marine etablissement te Soerabaya, de officier van gezondheid der tweede klasse bij de Nederlandsche marine W. L. van Ark.

BEKENDMAKING.

De ondergeteekende algemeene Ontvanger te *Soerabaija*, als belast met de perceptie der middelen, maakt bij deze bekend, dat de eerste termijn van de belasting der verponding over het loopend jaar, voor Ultimo Junij dezes jaars zal moeten zijn aangezuiverd, en dat tot den ontvangst dier belasting dagelijks van des morgens acht tot des namiddags een ure (zon- en feestdagen uitgezonderd) zal gevaceerd worden, ten zijnen kantore, wordende de belastingschuldigen mitsdien herinnerd, om vóór ommekomst van dezen termijn de belasting te voldoen, ten einde niet te vervallen in de bij de wet bepaalde boete.

SOERABAIJA, 26 *Mei* 1858. (20)

De Algemeene ontvanger,
F. W. SPANGENBERG.

---

woordenboeken en de beste werken over geschiedenis, biographie, staatkunde, enz., alles wat tot de wetgeving betrekking heeft, en eene uitgebreide verzameling van goede brochures. Zij wordt, zoo als dit dan ook noodig is, in de strengste orde gehouden en er bestaat een zeer uitgebreide catalogus, dien men steeds bij de hand heeft, zoodat oogenblikkelijk datgeen kan gevonden worden, wat men zoekt. Het laat zich wel begrijpen, dat het aan allerlei soort van kaarten, planteekeningen van steden, globes, enz. niet ontbreekt. Het zettersvertrek bevindt zich op de vijfde verdieping. Gedurende den dag ontvangt het zijn licht door een groot koepelvormig venster, in de zoldering, en ramen aan drie zijden, terwijl er 's avonds meer dan honderd gaspitten branden. Het vertrek is zeer hoog en in drieën verdeeld, in een van welke de proeven gelezen worden. De letterkassen staan in paralelle rijen, en zijn genummerd. Tot het zetten gebruikt men 12,500 pond letters, die om de acht maanden versleten zijn, en dus hernieuwd moeten worden. Het zetterspersoneel bevat meer dan honderd personen, te weten een meesterknecht met zes ondermeesterknechts, vier correctors, 50 gewone en 30 niet altijd bezig zijnde zetters, benevens verscheidene jongens. Zij worden onderscheiden in twee soorten, nl. de dag- en de nachtzetters. De eerste vangen reeds ten 7 ure des morgens aan en gaan om 6 ure des avonds naar huis. Zij maken de avond-, de voor Californië en de voor Europa bestemde, benevens ook extra edities gereed. De laatstbedoelde (de nachtzetters) zijn het talrijkst; zij beginnen ten 2 ure des namiddags, want dan wordt de eerste copij voor de hoofduitgave van het blad, de ochtend-editie, uitgedeeld, en werken vervolgens, tot dat alles gezet is, zelden langer dan tot elf ure. Zij worden naar het aantal letters, die zij zetten, betaald, en dit wordt naar de *n* berekend, dus geheel naar hunne vlijt, en hunne vaardigheid. Door elkander gerekend verdienen zij wekelijks 25 à 30 dollars, en ook wel meer. Ieder stuk wordt gemeten en naar de maat betaald en dus niet uitgerekend. In eene week moeten ongeveer twee en een half millioen letters gezet worden, dus nagenoeg zoo veel als de Bijbel bevat. Het korte tijdsverloop, waarin zulk een groot dagblad gezet wordt, is waarlijk verwonderlijk, want een vel papier, drie malen zoo groot als de *Herald* dat zoo veel bevat als een geheele roman van WALTER SCOTT, is dikwijls in twee uren gezet, zorgvuldig gecorrigeerd en zijn daarvan zelfs in dien tijd ook reeds 5,000 exemplaren afgedrukt. Somtijds gaat de snelheid nog verder. De voornaamste couranten van New-York wedijveren namelijk wie hunner de jaarlijksche boodschap van den president der Vereenigde Staten aan het publiek het eerste zal mededeelen. Meestentijds maken zij er vooruit de toebereidselen voor. De laatste boodschap van den president PIERCE, die bijna eene geheele pagina van het reuzenformaat des *Heralds* vulde, werd met het gewone personeel van het dagblad en zonder toebereidselen in 40 minuten gezet, en kort nadat de secretaris van het Huis der Vertegenwoordigers het stuk geheel en al had voorgelezen, waren er reeds tien duizend exemplaren in handen van het nieuwsgierige publiek. Tegen zeven ure des avonds, wordt de zetterskamer eene ware bijenkorf van bedrijvigheid. Iedere werkman is op zijne plaats en alles is aan den gang. De copij komt stuk voor stuk uit de redactie-kamers en van den ontvanger der advertentiën. De meesterknecht verdeelt het werk aan de zetters, zoodat ieder altijd ongeveer 20 regels ontvangt. Hierbij is alles zoodanig ingerigt, dat er naauwelijks misvattingen kunnen plaats hebben, want al zijn er soms veertig aan één stuk copij bezig, komt daarom toch elk afzonderlijk stuk op zijne regte plaats. Nadat de proeven gedrukt, gecorrigeerd en gereviseerd zijn, komen zij in een vertrek, waar de geheele vorm opgemaakt wordt. Gewoonlijk zijn des nachts ten 12 ure de 4 groote kolommen van de eene pagina van het blad (de eerste vorm) gereed en worden door eene machine in de drukzaal afgelaten. Zoo spoedig mogelijk (naar de belangrijkheid en den omvang der het laatst inkomende berigten), volgt tusschen 1 en 4 ure des morgens de tweede pagina en dan wordt de zetterskamer ledig, maar een redacteur benevens eenige zetters blijven toch altijd aanwezig, opdat eene gewigtige tijding die nog komen mogt, dadelijk gedrukt, of als er een ongeluk aan den vorm of aan de pers ontstond, dit zoude kunnen hersteld worden. De machinerie van den *Herald* behoort tot de merkwaardigheden van New-York. Zij staat in het keldergewelf des gebouws en beslaat eene ruimte van 1100 voet. De drukpers wordt in beweging gebragt door eene stoommachine van hooge drukking, van dertig paardenkracht. De eigenlijke drukkerij, d. i. de ruimte, waarin de drukmachines werken, is een groot gewelf onder het huis, 155 voet breed en 18 voet hoog. Daar staan drie persen van HOE, *bliksempersen* genaamd. De eene heeft 6 en de andere ieder 10 drukcylinders. Men heeft dus zes en twintig drukcylinders ter zijner beschikking, en wanneer deze, zoo als niet zelden geschiedt, tot veertig omwentelingen per minuut worden aangezet, leveren zij het verbazend getal van 1000 exemplaren in ééne minuut, of *twee en zestig duizend, vier honderd in een uur*. Natuurlijk ontstaat er wel eens een oponthoud door aanbrengen van papier, door het breken der banden, enz., maar gewoonlijk worden toch van den *Herald*, 45,000 enkele of 22,500 dubbele vellen afgeleverd. De beschrijving dezer merkwaardige drukmachine zoude ons te wijdloopig doen worden, en toch niet duidelijk genoeg zijn. Het zij dus slechts vermeld, dat bij ieder der 26 drukcylinders een jongen staat, die de vellen papier er oplegt, terwijl twee zulke knapen voldoende zijn, om de bedrukte vellen weg te nemen. Behalve deze jongens, zijn

ADVERTENTIEN.

HUWELIJKEN.

Getrouwd:

W. H. VAN LEEUWEN

EN

A. E. DE GROOT.

Eenige kennisgeving

SOERABAYA, 5 *Junij* 1858. (571)

Getrouwd:

A. L. M. BEKKING

MET

M. BLANKENHAGE.

SOERABAYA, *den 29sten Mei* 1858. (540)

GEBOORTEN.

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, A. A. BOEKEN, *Batten*.

SOERABAYA, 6 *Junij* 1858. (567)

STERFGEVALLEN.

De mail bragt ons de treurige tijding van het overlijden te Amsterdam *op den 30sten Maart ll*, van onzen hooggeachten en geliefden vader en behuwdvader den Heer SAMUEL FERGUSON, in den ouderdom van 83 jaren.

MODJOKERTO, 2 *Junij* 1858. (545)

F. W. MEHLBAUM.
E. MEHLBAUM.
Ferguson.

Op heden ontving ik de voor mij zoo droevige tijding van het overlijden van mijne geliefde zuster Mevrouw VAN OVERBEEK DE MEIJER, geb *Canne*, te Delf op den 6den April ll.

SOERABAYA, 27 *Mei* 1858.

J. SCHAAP Bz.
(526)

Eenige en algemeene kennisgave.

in het drukvertrek nog drie drukkers, twee machinisten, twee stookers, twee machinensmeerders, twee papieraandragers, twee papiernatters, twee cylindergietors, enz. bezig. De uitgave der courant geschiedt in eene zaal van 200 voet lengte en 35 voet breedte. Aan de zijdan staan tafels, tot het vouwen en pakken der couranten (dit vouwen zal binnen kort ook door eene machine bewerkstelligd worden.) Zoodra de vellen uit de drukkerij achtereenvolgens te voorschijn gebragt worden, telt men ze bij vijftigtallen af en dan geschiedt de uitgifte ook terstond en wel door zes personen, die bij de deuren of andere openingen geplaatst zijn. Voor het overige ontvangen degenen, die de dagbladen voor het postkantoor gereed maken, altijd de eerste exemplaren. Dan worden die voor de couranten-ombrengers gepakt, die groote massa's bevatten en dan eerst komt de beurt aan de gewone uitgifte. Daarbij vinden gewoonlijk groot gedrang en gedruisch plaats. Bij buitengewone gelegenheden hebben wel 1500 tot 2000 personen te gelijker tijd aan de ingangen gestaan en met het geld in de hand, op de courant gewacht. Eindelijk is de geheele oplage verkocht en uitgegeven en nu begint de berekening. Ieder nummer wordt afzonderlijk berekend, daarom moet men naauwkeurig opteekenen hoeveel exemplaren de post, iedere ombrenger, iedere agent, enz. ontvangen heeft. Het daarvoor ontvangen geld wordt overgeteld en nevens de boeken aan den kassier en boekhouder afgegeven. Tien personen zijn bezig bij het pakken der couranten voor den post en buitendien heeft men 66 ombrengers door de stad, die de courant aan de huizen afgeven, doch voor eigen rekening. Van den *Herald* verschijnen de volgende editiën: de gewone of de morgen-editie, die dagelijks uitkomt, behalve 2 Jan. en 5 Julij (de eerste wegens het nieuwe jaar en de laatste omdat men op den nationalen feestdag, 4 Julij, niet werkt); de tweede, die ten 1½ ure in het licht komt en de derde editie ten 3 ure. Van den *Weekly Herald* verschijnt de eerste en grootste uitgaaf des Donderdags voor de provinciën en de tweede des Zaturdags voor de stad. Gewoonlijk vertrekken wekelijks twee edities naar Europa en op den 5den en 20sten van de maand nog bijzondere uitgaven naar Californië, Australië, de Sandwichs-eilanden en de Zuidzee-kusten. Dit is de geregelde gang van zaken, maar zoodra er gewigtige tijdingen aankomen, wordt dadelijk eene extra-editie uitgegeven. Het dagelijksch debiet van den *Herald* is, zoo als zulks bij alle Amerikaansche en Engelsche bladen het geval is, ongelijk, omdat het blad vergelijkenderwijs weinig abonnenten voor een geheel jaar heeft, maar elk nummer afzonderlijk verkocht wordt. Minder dan 70,000 exemplaren worden van de dagelijksche editie niet verkocht, maar het debiet stijgt niet zelden tot 85,000. Met de levering van het papier is de grootste papierfabriek in de wereld steeds druk bezig. Aan drukinkt wordt wekelijks een ton, d. i. 20 centenaars, verbruikt. Voor zoover men het kan nagaan, worden door deze groote courant ongeveer 1500 personen bezig gehouden, en men kan met zekerheid aannemen, dat minstens 5000 personen hun onderhoud er aan te danken hebben. Bijna de geheele winst der courant wordt door de advertentiën verkregen, want het geld, dat van het debiet der courant ontvangen wordt, is naauwelijks toereikend voor de uitgaven voor papier, zwartsel en de kosten van het zetten en drukken. De som die voor het plaatsen der advertentiën ontvangen wordt, is daarentegen zeer groot en, bij onze Nederlandsche vergeleken, bijna ongeloofelijk te noemen, want deze advertentiën vullen niet zelden zes geheele pagina's van het reuzenblad. De prijs der advertentiën bedraagt 30 tot 90 cent. Hollandsch per regel, al naar gelang van de plaats, waar de advertentie staat. Het kapitaal, dat in deze dagblad-fabriek steekt, beloopt, daaronder begrepen het huis en de machine, 4 à 500.000 dollars (*f* 1.000,000 à *f* 1,250,000). De *Herald* had, gelijk alle groote Amerikaansche bladen, bepaald op het snelle gebruik van den Atlantischen telegraaf gerekend; want zij zouden door dit middel binnen weinige uren dagelijks de berigten uit Europa hebben ontvangen. Alle hadden zich reeds op het in gebruik komen van den telegraaf voorbereid. De Londensche beurs is ten 3 ure des namiddags afgeloopen, het tijdsverschil tusschen Londen en New-York bedraagt 4 uren en 25 minuten; de telegrafische depêches betreffende den stand der Londensche beurs konden dus op denzelfden dag, omstreeks elf ure des voormiddags, tegen beurstijd te New-York zijn, en konden dus zeer goed in de avondeditie van den *Herald* verschijnen. De depêches nopens de zittingen van het Engelsche parlement zouden, al duurden zij ook tot 2 ure des nachts, ten 10 ure van den vorigen avond te New-York door den telegraaph bekend zijn en konden dus gelijktijdig met de Londensche in de Amerikaansche morgen-editie verschijnen. Een door den Atlantischen telegraaf geleverd berigt van eene kolom grootte, zoude wel is waar 2000 doll. (*f* 5000) aan het dagblad kosten, maar geen der groote Amerikaansche bladen zoude zich aan deze kosten mogen onttrekken, zoo zij niet hun debiet wilden zien afnemen en toch zouden zij het niet wagen hunnen prijs te verhoogen. De vergoeding voor deze aanzienlijke vermeerdering van nitgaven zouden zij alleen mogen verwachten van een grooter debiet van het blad en de daardoor toenemende massa van advertentiën.

Eene vergelijking van zulke nieuwsbladen, zelfs met de grootste in Holland, brengt ons derhalve tot de slotsom, dat de laatstgenoemde nietige dwergen zijn die reuzen vergeleken. (En wij dan, arme *Oostpost!* ... *Red.*)

Amst. Handelsbl.

VERLOREN.

Bij een onlangs plaats gehad hebbend maalfeest is een ZWARTE PALETOT zoek geraakt.

Zij die hieromtrent eenige aanwijzing kunnen geven, worden verzocht dit te doen aan het bureau van den *Oostpost*. (552)

DE TOKO EN SCHEEPSLEVERANTIE

Is HEDEN GEOPEND, te *Dapoean* of *Zeemansstraat*.

(564) L. W. VAN DER *ZWAAN* & CO.

PROSPECTUS

VAN HET

INSTITUUT

VOOR JONGE JUFVROUWEN

VAN

MEVROUW CH. IASPERS, GEBOREN DE RAAT,

GEËXAMINEERDE ONDERWIJZERESSE.

In dit Instituut zal, naar mate de ouderdom en de vatbaarheid der elèves zulks toelaten, onderwijs worden gegeven in de HOLLANDSCHE en FRANSCHE TALEN, het LEZEN, SCHRIJVEN, REKENEN, de GESCHIED- en AARDRIJKS- HUISHOUDKUNDE, MUZYK, het TEEKENEN en DANSEN, voorts in alle VROUWELIJKE HANDWERKEN, terwijl eene zorgvuldige, beschaafde en zedelijke opvoeding zal medewerken, om de leerlingen tot nuttige en deugdzame leden der zamenleving te vormen en tot hare toekomstige bestemming voor te bereiden.

Uitspanningen, liefderijke behandeling, goed en gezond voedsel zullen met een nauwkeurig toezigt en ouderlijke zorgen, voornamelijk bij ongesteldheden, gepaard gaan.

Voor onderwijs, kost, inwoning en bewasschen wordt, behalve de lessen in de muzyk, het teekenen en dansen, maandelijks in rekening gebragt. . *f* 40.— Rec.
Voor het in orde houden der kleederen maandelijks. . . . . „ 2.— „

De jonge jufvrouwen zijn verpligt mede te brengen: eene kleederkast en een ledekant met toebehooren, welke voorwerpen echter het eigendom der ouders of voogden blijven.

Voor jufvrouwen in den halven kost wordt maandelijks betaald . . . . . . *f* 25.— Recepis.

Tot het dansen, als eene uitspanning beschouwd, zal door de onderwijzeresse van tijd tot tijd aan de leerlingen gelegenheid gegeven worden.

De jaarlijksche vacantie duurt drie weken.

Maandelijks zullen de rekeningen voor kostgeld, enz. worden ingezonden. (563)

Eene gemeubeleerde KAMER in de *Gatottan*, met vrij gebruik van keuken en badkamer, te bevragen in de ALLEMANSGADING. (547)

EEN BENDIE KATTEE, met hardloopend PAARD en TUIG. (546)
Te bevragen bij den Heer D. D. VAN BOECKHOLTZ.

EAU DE COLOGNE H. & S.

(560) Bij GEBR. VAN DELDEN.

MELK VAN EUROPESCHE KOEBEESTEN, te bekomen per bottel in het MARINE HOTEL. (556)

ONTVANGEN PER HENDRINA

PUIKE HAM.
ROOKVLEESCH.
WESTPHAALSCHE SAUCIJS.
Holl. en *Eng.* ZUUR.
en ANCHOVISCH.

(565) L W VAN DER ZWAAN & CO.

ALLEMANSGADING.

ZEER FIJN en DUN FLANEL, STELLEN TAFELLAKEN met twaalf SERVETTEN, FIJNE DAMESKOUSEN, FIL D'ÉCOSSE, ZIJDEN HEEREN HANDSCHOENEN. (548)

VERKRIJGBAAR.
GOUDEN EN PALISSANDERHOUTEN

SCHILDERIJLIJSTEN

in alle grootte.

(553) GEBR. GIMBERG.

ALLEMANSGADING

Per HENDRINA Ontvangen:

Eene PALISSANDERHOUTEN PIANINO, uit de fabriek van DE RUITER, te bezigtigen ten huize van DEELEMAN. (549)

PAS ONTVANGEN:

ECHTE WESTPHAALSCHE WORSTEN

in blikken en

VERSCHE HAMMEN.

(542) Bij DE STURLER & FAGNOTTI.

BIJ GEBR. GIMBERG VERKRIJGBAAR.

Hollandsch en Velin GROOT en KLEIN MEDIAAN PAPIER, PROPATRIA SCHRIJFPAPIER. 1ste qualiteit. POSTPAPIER, BILLETPAPIER, CARDOES-, VLOEI- en BORDPAPIER. PAPIER SANS FIN (teekenpapier.)

(554)

ALLEMANSGADING.

PAS ONTVANGEN:

ENGELSCHE HANGLAMPEN van de allereerste QUALITEIT. (533)

OP NIEUW ONTVANGEN

BIJ

J. LLOYD & CO.

Eene kleine hoeveelheid best patent EUROPEESCH TOUWWERK van alle dimensiën tusschen 1¾ en 8 duim engelsche maat.

Verder ZWEEDSCHE, AMERIKAANSCHE en KOOLTEER, PEK, HARPUIS en SPIJKERS, tegen verminderde prijzen verkrijgbaar. (539)

SCHRIJFCASSETTES.

Zeer geschikt voor geschenken, bij

(529) E. FUHRI & CO.

MET TOESTEMMING VAN DEN RESIDENT VAN SOERABAYA.

BUITENGEWONE VOORSTELLING,

TE GEVEN DOOR

DRIE ITALIANEN.

Op den 11den Junij 1858.

1ste Gedeelte:

SOLO uit de Opera *Hernani*. De Heer PIRAGNOLI.

1ste Vertooning.

Verscheidene soorten van PYRAMIDEN.
Door den Heer GUTTE en 7 menschen.

2de Gedeelte:

DUO uit de Opera *le Troubadour*.
De HH. PIRAGNOLI & SOPHIANI.

2de Vertooning.

Spel met BALLEN en BORDEN.
Door den Heer SOPHIANI.

3de Vertooning.

De oude Romeinsche worstelling. Plastische kracht
Door de HH. GUTTE & PIRAGNOLI.

4de Vertooning.

BALLET genaamd *Scherzo* en *Amouri*.
Door de HH. SOPHIANI & ROSIER.

3de Gedeelte:

PANTOMIME genaamd, de *Slaaf van Pruissen*, in 2 bedrijven.

1ste Bedrijf.

Het PALEIS van den *Sultan*.

2de Bedrijf.

Het PALEIS van den *Koning van Pruissen*, gevolgd door een wals uit *le Barbier*.

Entreekaartjes en besprokene plaatsen, zullen aan den Schouwburg op den dag der voorstelling te bekomen zijn.

PRIJZEN DER PLAATSEN.

Voor een Heer of Dame. . . . . . . *f* 3.—
„ „ Kind beneden de 8 jaar . . . „ 1.60.

(543) **Aanvang ten 8 ure precies.**

THÉ DANSANT

IN DE

SOCIETEIT CONCORDIA.

Op Donderdag 17 *Junij* 1858. (568)

SOERABAYA den 2den Junij 1858.

TELEGRAM.

Van Amsterdam via Triëst van den 28sten April ll. De Java Tabak van den oogst 1856 van de volgende merken is tot de onderstaande prijzen verkocht:

T.R. à 81¾ c. *Cuba* à 63 c. DMVO. 126 c. GG. 82 c. *Barkeij* 40 c. *Klein* 30 c.

SOERAKARTA. — Den 17den Mei is de Pangeran Adhipati Ngabehi, oudste onechte broeder van den onlangs overledenen Soesoehoenan, door den wd. resident van Soerakarta, uitgeroepen tot Pangeran Adhipati Anom (Kroonprins) en, nog dienzelfden dag, namens het Nederlandsch-Indisch Gouvernement, tot Soesoehoenan van Soerakarta Hadiningrat, onder naam en titil van Soesoehoenan Pakoe Boewono Senopati Ingalogo Abd'oer Rahman Saijdin Panoto Gomo de VIIIe. Onmiddelijk na de uitroeping van den Pangeran Adhipati Ngabehi tot Soesoehoenan, werd de Pangeran Praboe Widjoja, oudste echte zoon van wijlen Pakoe Boewono den VIen, door den wd. resident van Soerakarta, verheven tot Pangeran Adhipati Anom (Kroonprins), onder den naam van Mankoe Negoro Soedikbio Rodjo Poetro Narendro Mataram.

Bij deze plegtigheden werd het volgende in acht genomen:

Des morgens ten half negen ure van bovengemelden dag, begaven zich de militaire commandant met de officieren van het garnizoen, de civiele ambtenaren, een aantal der voornaamste ingezetenen van Soerakarta, zoo mede de Pangeran Adhipati Ario Mangkoe Negoro, met de voornaamste officieren van zijn legioen, naar den kraton, verblijfplaats des Soesoehoenans.

De voor deze gelegenheid benoemde commissarissen van het gouvernement, zijnde de wd. resident van Soerakarta H. F. Buschkens, de resident van Kadoe G. M. van de Graaff en de resident van Madioen C. Wiggers, waren gezeten in het midden der groote pandoppo van den kraton ontvingen de aankomenden.

De Pangeran Adhipati Ngabehi was gezeten ter linker zijde der commissarissen, op den naasten stoel van de vooruitspringende rij zetels, waarop alleen oudere prinsen het voorregt hebben plaats te nemen.

De overige prinsen zaten, als naar gewoonte, op eenigen afstand achter deze rij zetels, dus links voorwaarts van de commissarissen.

De Pangeran Adhipati Ario Mangkoe Negoro, de militaire commandant, de civiele ambtenaren, officieren en ingezetenen namen plaats regts en voorwaarts van de commissarissen.

De rijksbestierder, regenten en officieren der corpsen troepen van Zijne Hoogheid vormden de vierde zijde tegen over de commissarissen.

Na eenige oogenblikken te hebben gezeten, stonden met de commissarissen alle de op stoelen gezetenen op en deed de wd. resident voorlezing van de publicatie, waarbij de Pangeran Adhipati Ngabehi benoemd werd tot Pangeran Adhipati Anom (Kroonprins). De voorlezing daarop in de javaansche taal hebbende plaats gehad, namen allen hunne plaatsen weder in.

Een vierde uurs later werd, op gelijke wijze, voorlezing in de beide talen gedaan van de publicatie, behelzende de uitroeping en voorstelling van den zoo even benoemden Pangeran Adhipati Anom tot Soesoehoenan.

Gedurende deze voorlezing werd de dampar (vorstelijke zetel) in het midden der rij van 's gouvernements commissarissen geplaatst en, nadat den nieuw uitgeroepen Soesoehoenan door den wd. resident de ster, aantoonende de vorstelijke waardigheid, was op de borst gehecht, Z. H. een paar met diamanten versierde muilen had aangetrokken en acht vingers met groote brillanten ringen had getooid, werd hij door den wd. resident naar den dampar geleid, waarop Z. H. plaats nam en het geheele gezelschap zich weder nederzette. De gouvernements commissarissen boden bij deze gelegenheid den vorst kortelijk hunnen gelukwensch aan.

Na verloop van een vierde uurs, riep de wd. resident den Pangeran Praboe Widjojo, voor, die zich links, eenigzins voorwaarts van den vorst en 's gouvernements commissarissen op den grond plaatste, waarna in beide talen de voorlezing plaats vond van de publicatie, zijne verheffing vermeldende tot Pangeran Adhipati Anom (Kroonprins).

De aanwezigen op dampar en stoelen gezeten, die ook deze voorlezing staande hadden aangehoord, namen thans weder plaats.

Tegen elf ure begaf zich de vorst, door al de aanwezigen vergezeld, naar de Sitihinggil, waar even als in de pandoppo in den kraton werd plaats genomen.

In tegenwoordigheid van eenige troepen des Soesoehoenans en eene zeer talrijke verzameling van volk, had hier een tweede voorlezing plaats van den Javaanschen tekst der bovenbedoelde drie publicatien.

Dit werd gevolgd door het instellen van drie toasten, elk begroet door saluten uit het klein geweer en geschut.

Na afloop hiervan begaf zich het geheele gezelschap naar de gereed staande rijtuigen, waarmede in volle staatsie de eigenlijke voorstelling des Soehoenans aan den volke plaats had. De stoet nam, in den stap met de hoofdpersonen vooraan, in geregelde orde, den weg om het fort Vastenburg en voorts rondom den geheelen ringmuur van den kraton,

De rijtuigen werden voorafgegaan, begeleid en gevolgd door den rijksbestierder en de regenteu, door des Soesoehoenons dragonder lijfwacht en alle Zijner Hoogheids, op onderscheidene wijze gewapende, infanterie en cavallerie.

Bij het voobijgaan van het fort, werd de Soesoehoenan begroet met een salut van 21 kanonschoten.

Eene tallooze menigte volks bedekte de pleinen en wegen.

Ongeveer ten één ure eindigde de optogt. Op de Sitihinggil werd nog eenige oogenblikken plaats genomen, en defileerden eenige keurbenden des keizers; daarna ging men naar de groote pandoppo binnen den kraton terug.

Des middags ten 4 ure werd voorlezing gedaan der acte van verbond, door den nieuw verheven Soesoehoenan te passeren, na welke voorlezing, dezelve door Z. H. werd bezworen en door hem en de aanwezige rijksgrooten geteekend en bezegeld.

Bijvoegsel tot den **OOSTPOST** *van den 7den Junij* 1858 nº. 45.

De dag werd met een bal en souper, ter eere van Z. H., die het feest bijwoonde, in het residentiehuis besloten.

PALEMBANG. De resident deed, in de laatste helft der maand April, eene inspectiereis in de divisien Kommering Ilier en Ogan Ilier; overal droeg de bevolking de blijken van welvaart en tevredenheid.

Op den 14den April werd een transport militaire goederen, bestemd voor Lahat, op negen palen afstand boven Moeara Enim, door eenige kwaadwilligen beschoten.

De aanvallers werden echter door de escorte, bestaande uit vijf pradjoerits, met goed gevolg, afgeslagen.

Van de lading is niets vermist; alleen is dezelve door de geweerschoten eenigzins beschadigd.

Later zijn nog een paar praauwen, door een twintigtal personen, aangevallen en beschoten.

Door het bestuur zijn maatregelen genomen, om die aanvallen en rooverijen te doen ophouden.

Op den 23sten April werden door eenen zwaren wind, eenige woningen op de bazaar te Lahat beschadigd.

De rijstoogst was, in vele districten der bovenlanden, over het algemeen, naar wensch afgeloopen; een gedeelte der bevolking is daar met het planten van kapas begonnen.

RIOUW. — De luchtgesteldheid bleef, gedurende de maand April, zeer drukkend; bij eenen thermometer stand van 88°—90° op den middag binnen 's huis, daalde die des nachts zelden meer dan 4 à 5 graden.

Op den 12den April had de inhuldiging, volgens de inlandsche gebruiken, plaats van den sulthan van Lingga, Riouw en Onderhoorigheden, Soleiman Badoer'oel Alam Sjah.

Eenige dagen na den gepleegden moord op den kapitein der Chinezen Oeij Tiksing (zie ons nummer van 13 Mei ll. N. 38) vernam men, dat de daders daarvan zich op het eiland Rampang, te Semboelan, ophielden en daar de amfioen- en arak-kitten plunderden.

Z. M. stoomschip *Soembing* vertrok onmiddelijk derwaarts, doch heeft de daders niet kunnen magtig worden, daar zij reeds weder waren vertrokken. Met uitzondering van het plunderen der bedoelde kitten, waren geene andere gewelddadigheden gepleegd.

— Volgens berigten van Siak is daar alles rustig; vele huisgezinnen, die vroeger naar Singapoera en elders de vlugt hadden genomen, keerden van lieverlede terug. Onze bezetting te Bangkalis verkeerde in eenen goeden staat.

Jav. Cour.

DUITSCHLAND.

Hanover was de eerste der Duitsche staten die het stelsel eener gelijke brievenport invoerde, en hetzelve later ook toepaste op de telegrafische depêches. Deze maat regelen zijn daar met zulk een goed gevolg bekroond geworden, dat het Gouvernement heeft bekend gemaakt dat van af den eersten april 1858 de kosten der telegrafische depêches zullen worden verminderd tot op twee derde gedeelten van het vroeger daartoe bepaalde.

— Gruwelijk als de misdaad van moord altijd is, kunnen de redenen waarom, de wijze waarop, en de persoon door wie de moord gepleegd wordt, de daad nog ijzingwekkender maken. — Het dorp S'ziksza in Honggarije was dezer dagen het tooneel van eene dubbele misdaad onder zulke omstandigheden als zelfs den koelbloedigsten van afgrijzen doen rillen. Een marskramer, die welbekend was in de omstreken van genoemd dorpje, waar hij sedert een aantal jaren zijn bestaan vond in het rondventen van linnen en snuisterijen, bleef zijn nachtverblijf houden in het huis van eenen boer, met wiens gezin hij het avondbrood nuttigde waarna zich allen ter rust begaven. — Midden in den nacht echter werd de boer gewekt door zijne vrouw, die hem voorstelde den slapenden marskramer te vermoorden, ten einde zich zijne koopwaar toe te eigenen. De man weigerde echter ten stelligsten, om zich tot het bedrijven van zulk een misdrijf te leenen, waarop de vrouw, hem toevoegende dat hij een lafäard was, opstond, een mes nam en het den slapenden gast met vaste hand in het hart drukte. — De ongelukkige was dadelijk een lijk en de moordenares gelastte haren man den gedoode in de rivier te werpen, terwijl zij alle sporen van den gepleegden moord uit wischte. Vroeg in den ochtend stond haar zoontje, een jongske van vijf jaren, op en vroeg een stuk brood van zijne moeder, die een mes opnam, om hem eene snede van het brood af te snijden, toen het kind, dit ziende, uitriep: „Snijd het niet met dat mes! dat hebt gij gebruikt om den marskramer te dooden!" Dit zeggen deed de vrouw vreezen dat het kind hare misdaad zoude aan het licht brengen en .... de pen weigert haast het neder te schrijven ..... zonder zich te bedenken, nam zij haar kind op en wierp het in het gloeijende vuur ouder den oven.

Een oogenblik na het plegen van deze tweede gruweldaad, waarvoor geene taal een naam kan vinden, kwam een buurman, bij wien dien zelfden nacht eenig spek en vleesch was gestolen en die naar buiten was gekomen om te trachten eenig spoor van den dief te ontdekken, in de nabijheid van het huis, waar hij een vreemde brandlucht rook, en, meenende dat er brand was, de geburen te hulp riep. — Toen deze het huis binnenkwamen om te zoeken waar het vuur smeulde dat zulk eene reuk veroorzaakte, trok de moeder het half verbrande lijkje van haar kind uit het vuur en trachtte het ongemerkt in haar voorschoot wegtebrengen, doch zij dacht er niet aan dat dat overschot van haar voor weinige minuten nog gezond kind thans gloeijend heet was en moeijelijk te hanteren; een van de verminkte voetjes stak uit het voorschoot en de misdaad was ontdekt.

Man en vrouw werden beiden naar de gevangenis gebragt en de vrouw bekende al wat zij in dien nacht had gedaan.

AMERIKA.

Heel Rio Janeiro was dezer dagen in opschudding wegens de buitengewoone speculatiegeest van eenen Italiaan. Op eene kostschool, die onder de directie eener fransche dame staat, was een meisje van nog geen twaalf jaren oud, Correa genaamd, en erfgename van eene fortuin van ƒ 300,000. — Een Italiaan, Judice genaamd, een gelukzoeker, die het nog niet verder had kunnen brengen dan tot den, naar zijnen zin niet genoeg schitterenden stand van marskramer, besloot het meisje te trouwen en tot bereiking van zijn doel, nam hij zijne toevlugt tot de volgende list. — Hij ging naar den bisschop van Rio Janeiro, een vroom doch ligtgeloovig man, wien hij verhaalde dat hij gedurende eenigen tijd had geleefd met eene vrouw zonder met haar te zijn gehuwd, waarom hij zijne positie wenschte te regelen door haar te trouwen; dat echter de genoemde omstandigheid het wenschelijk maakte dat de huwelijksplegtigheid onverwijld en zonder publiciteit plaats had en hij dus den bisschop verzocht, hem daartoe de noodige toestemming te geven.

De bisschop deed het, en op 's mans verklaring, vulde zijne Eminentie de naam der vrouw in als Correa.

Met dit stuk in den zak, ging onze Italiaan naar de kostschool, waar hij voorgaf door de moeder van het meisje te zijn gezonden om haar naar huis te halen, ten einde zij dien avond met de familie mede naar de komedie zou kunnen gaan. — De schoolhouderes, zonder achterdocht, gaf het kind met hem mede, dat zonder verwijl mede naar de kerk werd genomen, en met haren geleider trouwde zonder te weten wat zij deed. — Den volgenden dag ontving de nieuwe schoonmama een brief van Judice, waarin hij haar meldde dat zij het geluk had van hem tot schoonzoon te hebben. — Mevrouw Correa scheen minder met het denkbeeld te zijn ingenomen dan hij die zich zoo ongevraagd in de familie had ingedrongen; ten minste zij liet haar dochtertje door de policie te huis halen, en toen de policie zich eenmaal in de zaak had gemengd, nam zij meteen den Italiaan in bewaring, met de personen die als getuigen hadden gefungeerd.

Algemeen verwondert men zich dat de priester, zelfs met de episcopale toestemming, het huwelijk heeft doen plaats hebben, want het bruidje was geheel als kind gekleed, in een kort jurkje en broekje. Zooveel is echter zeker dat de zaak veel ophef te Rio Janeiro heeft gemaakt en hoe het zal afloopen, is nog moeijelijk te voorzien.

OVERZIGT VAN DE HEDENDAAGSCHE TELEGRAAF-GEMEENSCHAP.

Wij hebben vroeger eenig overzigt gegeven van de Europesche telegraaflijnen en onderzeesche verbindingen welke aldaar hebben plaats gehad, alsmede van het uitgebreide net, waarmede Bengalen en Hindostan reeds is overdekt geworden. Ook Neerlands-Indië is, voor zooveel Java betreft, in het afgeloopen jaar in het bezit gekomen van een telegraaflinie, welke van Batavia en Buitenzorg, langs noordelijk Java over Samarang naar Soerabaija reikt, eene inrigting waarvan een druk gebruik wordt gemaakt, blijkens de daarvan door de regering medegedeelde uitkomsten.

Thans is het vooruizigt geopend dat deze Indische lijnen, ingeval van het welgelukken van het plan van den Engelschen Ingenieur GISBORNE, in verband worden gebragt, zoowel onderling, als eenerzijds met Australie, en anderzijds, te Suez met de Middellandsche-zee kabels, en daardoor met het Europesche stelsel; en zoo opent zich voor ons, het ongewone vooruitzicht dat wij door dienzelfden Engelschen ondernemingsgeest aan welken wij reeds het voorregt van versneld brievenvervoer met het vaderland hebben te danken, nog in het bezit komen van ook dit middel van gemeenschap, en aan de uiteinden der aarde in aanraking worden gesteld met Nieuw-Holland en Nieuw-Amsterdam die gedenkteekenen, in naam, van onze vroegere grootheid, en thans de getuigen van die van het magtige Anglo-Saxische ras.

Evenwel, zoo ver is het nog niet gekomen. Zoowel de Atlantische als de Indische lijn zijn nog niet gelegd, en zelfs de proefneming tot de eerstgenoemde daarstelling mislukte. Er zijn er dan ook die dit geheele plan als onuitvoerbaar beschouwen, en er niet meer waarde aan hechten, dan de winst in ondervinding welke door elke mislukte poging tot iets groots wordt opgeleverd. Men zou echter verkeerd doen zoodanig denkbeeld aan te nemen: niet roekeloos is deze onderneming opgeworpen: de kapitalen die zij vereischte, zijn niet tot de verwezenlijking eener gewaagde theorie beschikbaar gesteld, en het is eerst na echt wetenschappelijk onderzoek aangaande de doenlijkheid van elk der onderdeelen, dat men is overgegaan tot het in werking brengen van het reeds in 1843 opgevatte denkbeeld. Geen der hoofdbeginselen waarop het plan berust, is sedert in gebreke bevonden, en daar het afbreken van den kabel een louter mechanische kwestie is, toen geheel ongekend, doch waaromtrent men thans, ook bij andere onderzeesche lijnen, reeds meer ondervinding heeft opgedaan, zoo is er alle grond voor het vooruitzicht, dat de groote onderneming in het tegenwoordige jaar tot stand zal mogen komen.

Bij het plan van eene zoo ongewone daarstelling deden zich hoofdzakelijk vier vragen voor: *a.* Welke zou de werking zijn van den electrischen stroom, wanneer die 2 à 3000 mijlen afstand onder zeewater moest afleggen? *b.* Hoe was de juiste toestand van den bodem waarop men den kabel zou neerleggen; voorts kwam *c.* het maken van den kabel zelf, en *d.* het nederleggen van den kabel.

Aangaande het eerste punt zijn verscheidene proefnemingen in 't werk gesteld. Wel had de Amerikaansche professor MORSE te New-York, reeds in 1843 de vraag der doenlijkheid bepaald bevestigend beantwoord, en dan ook reeds New-Foundland met het vaste land van N.-Amerika vereenigd, — het eerst begin der groote taak, — doch de enkele bevestiging van een geleerde, hoe gezagvol ook van naam, was geen genoegzame waarborg om de benoodigde kapitalen tot de onderneming aan te wenden, in Engeland zijn daartoe nog vele proeven genomen door de heeren BRIGHT en WHITEHOUSE, ingenieurs der inmiddels opgerigte Atlantische telegraaf-compagnie. Het was bekend dat de electrische stroom langs enkel door lucht omringde draden, zonder eenige vertraging, in een ondeelbaar oogenblik loopt; terwijl de snelheid beperkt wordt, zoodat de tijd kan gemeten worden, wanneer een geïsoleerde draad, hetzij onder den grond, groote afstanden moet doorloopen: de draad is dan namelijk niet meer enkel een geleider, doch min of meer een recipient van electriciteit, en moet dus meer opgeladen worden, eer hij de berigten aan het andere einde kan overbrengen.

Te Greenwich begonnen de twee ingenieurs hunne proefnemingen met 166 mijlen kabel, drie draden bevattende, welke zoo waren ingerigt, dat zij door aaneenhechting eene lengte van 498 mijlen konden verschaffen. Uiterst fijne werktuigen, waarvan sommige bepaald met het oog op deze metingen waren vervaardigd, hadden zij ter hunner beschikking, en gaandeweg, na daarstelling van meerder kabellengte, konden zij over 1146 mijlen experimenteren. De uitslag was voldoende: wel bleek het dat er eene merkbare vertraging in de overbrenging van den electrischen stroom aanwezig was, in vergelijking met geheel onbesloten draden, doch deze vertraging was niet van dien aard, of met inrigting der werktuigen daarnaar, en eenigzins gewijzigd gebruik der electriciteit, kon men genoegzame snelheid en electrische kracht verkrijgen om aan het oogmerk te voldoen.

Toen dit vaststond, had daarop in October 1856 eene bijeenkomst plaats van deskundigen, waaronder ook prof. MORSE zelf, in de bureaux in Old-Broadstreet, der Telegraphische Compagnie, ten einde verdere proefnemingen in 't werk te stellen. Men had namelijk tot het beoogde doel 2000 mijlen ondergrondsche of onderzeesche telegraaf-lijn ter beschikking kunnen krijgen, die gedeeltelijk, in Engeland en Ierland, onder den grond zelf doorliepen, gedeeltelijk tusschen die beide landen reeds als onderzeesche lijn dienst deden, al welke speciale vertakkingen tot het thans beoogde doel, tijdelijk waren aaneengehecht geworden en ter beschikking gesteld der Compagnie. De uitslag was aller bevredigendst, daar namelijk 250 afzonderlijke teekens in den tijd van eene minuut over die 2000 geïsoleerde mijlen werden gezonden en gedrukt. Men berekende onmiddellijk, dat men langs een lijn in gelijken toestand van isolatie naar N.-Amerika gelegd, 14,400 woorden per dag zou kunnen telegraferen: een resultaat, voldoende om de verwachtingen te bevredigen, en de onderneming uit dit oogpunt als doenlijk en genoegzaam winstbelovend te doen beschouwen.

Terwijl men zich met deze onderzoekingen bezig hield aangaande de eigenaardige en schoone wetten, welke het overbrengen van electrische kracht langs een gezonken omkleedden kabel beheerschen, werden andere niet minder gewigtige ontdekkingen gedaan, betreffende de bedding van den Atlantischen Oceaan. Zou de electrische kabel, 2000 mijlen lang, in zijne geheele lengte op den bodem der zee moeten rusten? Zoo ja, hoe diep is dan die bodem? Indien die diepte ongelijk is, hoe is alsdan het minimum en het maximum dezer diepte te bepalen? Zijn er aan den bodem vooruitspringende rotsen en scherpgehoekte afgronden die den kabel zouden kunnen afschaven? Zou men het zinken van den kabel tot op bijna peilooze diepten zonder gevaar kunnen bewerkstelligen? Al deze vraagstukken moesten opgelost zijn, alvorens het als raadzaam te beschouwen was de werkzaamheden van den Trans-Atlantischen telegraaf voort te zetten.

Luitenant MAURY en luitenant BERRYMAN, beide offficieren bij de N.-Amerikaansche marine, hadden zich reeds sedert geruimen tijd onledig gehouden met het doen van waarnemingen omtrent de diepten en de stroomingen van den Atlantischen Oceaan, en die waarnemingen werden nu op eenmaal van eene onschatbare waarde.

Tot nog vóór weinige jaren was het peilen van de diepte van den oceaan met vele moeijelijkheden vergezeld, daar men hieromtrent ligtelijk dwalingen kan begaan. Een der middelen om dit te verhelpen was, door een gewonen kanonskogel, gehecht aan een soort van ligt katoenen garen hetwelk in vademen is afgedeeld, te doen zinken, tot dat de kogel ophoudt het garen van een haspel waaraan het is opgewonden, te ontrollen; want daar het garen zeer ligt is, zal het ophouden te ontrollen zoodra de kogel den bodem bereikt.

Op deze wijze heeft men ontzaggelijke diepten van 34,000, 39,000 en 46,000 voet kunnen peilen. Nogtans is het gebleken dat door de kracht van den stroom de garen lijn gebogen wordt en de verticale rigting verlaten, waardoor de diepte grooter schijnt dan zij werkelijk is. Om dit nadeel te vermijden, dacht de heer BROOK van de N.-Amerikaansche marine een nieuw zamenstel uit, waarbij het zware gewigt van het garen wordt losgemaakt, zoodra het den bodem aanraakt, terwijl slechts eene ligte ijzeren roede blijft vastgehecht, om te worden opgetrokken met eene kleine hoeveelheid van den grond die gehecht blijft in eenige holle pijpjes, daartoe aan het benedeneind aangebragt. Bij dezen peiltoestel bezigt men dan een zeer sterke doch tevens uiterst dunne lijn, waarvan 1300 vademen slechts een Ned. pond wegen. De kogel moet worden nedergelaten uit een boot waarvan het afdrijven door middel van riemen wordt belet, en de tijd van het zinken wordt vadem voor vadem gemeten, zoodat men den invloed van den stroom kan bepalen door eene vergelijking te maken tusschen de werkelijke en de berekende nederdaling.

De stroomen doen noodwendig de garen lijn in gelijke verhouding afdrijven, terwijl de kanonskogel even noodwendig wegens de toenemende wrijving der lijn, in verminderende verhouding neertrekt (welke laatste kracht zeer naauwkeurig bekend is uit vroegere waarnemingen.) Alzoo kan de beweging welke veroorzaakt wordt door den stroom, gemeten worden, afgescheiden van de beweging die door het nederlaten van den kogel plaats vindt. Op deze wijze heeft men niet slechts diepten gepeild van 50,000 voet, zooveel als drie maal de hoogte van den Mont-Blanc, — maar men heeft schelpen en gedeelten van den bodem naar

omhoog gewerkt uit diepten van 10,000 voet en meer, zoo dat men op deze wijze oordeelen kan over de gesteldheid van den bodem op die plaatsen waar men zulke peilingen deed.

Een der voornaamste feiten die door deze peilingen zijn aan 't licht gebragt, is, dat nergens in den Atlantischen Oceaan, voor zoo ver men gepeild heeft, meer dan 25,000 voet diepte is aangetroffen. De bodem van deze wijde zee vormt als het ware een gleuve of vallei tusschen het vaste land der oude en der nieuwe wereld, die zich naar het Noorden en naar het Zuiden uitstrekt, terwijl het diepste gedeelte dezer vallei ten minste negen mijlen beneden het waterpas van den hoogsten top der Andes ligt.

De bodem is over het algemeen onregelmatig, met scherpe pieken en verhevenheden bedekt, even als de gebergten op het drooge gedeelte van den aardbol. Wanneer men een kabel van 3000 mijlen liet zinken op den bodem van den Oceaan, in een regte lijn van Ierland naar New-York, dan zou die kabel op sommige punten over de toppen van onderzeesche bergen hangen, op andere punten zou hij op en neder golven over menigvuldige glooijingen, en wederom op andere punten zou hij plotseling nederstorten over steilten van duizend voet diepte: want al die verscheidenheden zou men ontmoeten op die geheimvolle bedding van den oceaan. Door op deze wijze den kabel te leggen zou hij dus groot gevaar loopen af te schaven door de aanraking met genoemde scherpe punten. Verder zuidwaarts vormen de Azorische eilanden een groep op 1500 mijlen afstand van Ierland en 2000 mijlen van de Vereenigde-Staten, en men had reeds het plan gevormd twee onderzeesche telegraaflijnen aan te leggen, respectivelijk van genoemde lengte, die dan door een telegraaf te land op genoemde eilanden met elkander in verbinding gebragt zouden moeten worden. Doch tegen het ten uitvoor brengen van dit plan zouden er drie zwarigheden bestaan: de kusten der Azorische eilanden zijn daartoe veel te oneffen en te scherp: die eilanden zijn onderhevig aan vulkanische werking, die hinderlijk zijn zou aan de electriiteit, terwijl eindelijk de weg van daar naar de Ver. Staten, over het diepste gedeelte van den Oceaan heenvoert. Een onderzeesche kabel zou dus, zoowel wegens de ontzaggelijke diepte als door de scherpe onderzeesche rotsen, aan groote gevaren zijn blootgesteld. Maar door een allergelukkigst toeval — zoo dit woord hier geoorloofd is — heeft men deze zwarigheden kunnen vermijden: de natuur is te hulp gekomen juist daar, waar hare hulp het meest vereischt werd. Ofschoon er gevaarlijke diepten bestaan en scherp gepunte verborgen rotsen tusschen de Vereenigde-Staten en Ierland, en ook tusschen de Vereenigde-Staten en de Azorische eilanden, heeft men ontdekt dat er van New-Foundland tot Ierland, in eene bijna onafgebroken rigting van het Westen naar het Oosten, een *onderzeesch plateau*, of *tafel-land* bestaat, waarop men den kabel zou kunnen doen rusten. Dit plateau dat zich uitstrekt door het grootste gedeelte van den afstand tusschen kaap Race op het eene eiland en kaap Cleer op het andere, en eene breedte heeft van ongeveer 400 mijlen, schijnt nergens dieper te zijn dan 12000 voet, voor zoo ver men tot heden met zekerheid heeft kunnen opnemen. Het daalt met eene zachte glooijing van beide kusten, terwijl de grootste diepte in het midden ligt. De werkelijke afstand tusschen de beide kapen bedraagt niet meer dan 1650 mijlen, zoodat het plan, voorzoover tot nog toe bekend is, door de aanwezigheid van dit plateau zeer in de hand gewerkt wordt. Men heeft bevonden dat de oppervlakte van dit tafelland bedekt is met een zachte zandachtige laag, van schelpengruis die even fijn is als zand, vroeger de woonplaats van ontelbare millioenen levende schepselen.

Het gewigt dezer ontdekking is onberekenbaar. Wanneer men de wereldkaart raadpleegt, zal men zien dat van het Z. W. van Ierland, tot het Z. O. van New-Foundland, eene regte lijn nagenoeg juist Oost en West loopt, en bijna in de rigting ligt naar de Noordelijke steden van de Vereenigde Staten. Over New-Foundland en Breton-Island, over de uitgestrektheid zee welke deze eilanden afscheidt van Nieuw-Brunswijck, en door de provincie van dezen naam, kunnen gemakkelijk telegraaflijnen worden aangebragt — en dit is zelfs nu reeds geschied — ter verbinding met telegraaflijnen der Vereenigde Staten, en van den Staat Maine.

Door dit alles laat het zich gereedelijk gevoelen, hoezeer deze juiste opneming van den bodem te waarderen was. Dit onderzeesch tafelland werd zeer teregt door luitenant Maury met den naam van *Telegraafplateau* bestempeld, en in zijn rapport daaromtrent aan de regering van de V. S. zegt hij: „De eenige als doenlijk te beschouwen rigting, die men te volgen heeft voor het aanleggen van een onderzeeschen telegraaf tusschen de Vereenigde-Staten en Engeland, schijnt die te zijn, welke loopt langs het plateau in den Atlantischen Oceaan, waarop men heeft voorgesteld den draad te leggen." Eenigen tijd later zond het Gouvernement der Vereenigde-Staten Luitenant Berryman af, en de Engelsche regering, den kommandant Dayman, om de peilingen en de daaruit afgeleide gevolgtrekkingen van Maury te controleren, hetgeen allezins bevredigende resultaten heeft opgeleverd.

Nu de eigenschappen en de vereischten van een electrischen stroom geleid langs bekleede onderzeesche draden van 2 à 3000 mijlen lengte, met genoegzame naauwkeurigheid bepaald waren, en nu men het bestaan van eene tot dit doeleinde gunstige vorm in de bedding van den Oceaan, en in de meest verkieslijke rigting had erkend, was het plan rijp voor kapitalisten om zich met de onderneming in te laten.

(*Wordt vervolgd.*)

INGEZONDENE STUKKEN.

Aan de redactie van den *Oostpost.*

In uw blad No. 44 wordt door de Vereeniging tot begraving van *Christen* lijken gezegd, dat de beweering des heeren Hageman geheel bezijden de waarheid is, en hij verzocht wordt, geene los daarheen geworpene en onware beweeringen medetedeelen.

Hieruit zou de lezer moeten veronderstellen, dat er door Hageman *iets anders* gezegd is, dan hetgeen de Vereeniging zelve verhaalt, in uitgebreider vorm.

De goede lezer vergelijke de Nummers 41 en 44, en wijze aan, waar iets beweerd of bezijden de waarheid gevallen is.

Zoo Hageman echter *onwaarheid* mogt hebben beweerd, door te *vermeenen*, dat de Vereeniging *niet* voor lijken van *Christenen* alleen bij uitsluiting, — maar voor lijken van behoeftige *menschen* ter aarde te bestellen, is opgerigt, — dan mag hij zich verheugen, dat de Vereeniging, — met ter zijdestelling van 't gebod: „laat de dooden de dooden begraven," — de katholijke leerstelling van begraven der dooden, als werk van barmhartigheid, uitoefent, om de minvermogenden en behoeftige medemenschen te hulp te komen, — tot naleving van Stbl. 1852 No. 72, — tot heil der gemeente, — en tot ondersteuning van 't vooruitzicht, dat ieder mensch, — tot de europesche klasse der maatschappij behoorende, — een rustplaats zal kunnen erlangen, zonder vóór zijn dood te moeten sparen, om de begravenis kosten te voldoen, — en zonder dat de achterblijvende vrouw of kinderen voor de begravenis kosten zullen moeten vasten en krimp lijden.

In dat geval alleen wensch ik het gebeurde geheel bezijden de waarheid voorgesteld te hebben, en neem ik het „onaangename" op mij, dat de Vereeniging tot begraven van *Christen* lijken genoodzaakt is geweest mij teregt te wijzen; — te meer nog daar de Vereeniging het vooruitzicht om te sterven, ter stede Soerabaya lichter en ligter maakt, — en men eene dergelijke liefdadige instelling, met het oog op Stbl, 1852 No, 72, niet dan goedkeuren kan.

J. HAGEMAN, J. C. Z.

CORRESPONDENTIE.

De inzender van het stuk gedagteekend Soerabaya 30 Mei 1858, geteekend *een oud officier der koloniale marine*, wordt beleefdelijk verzocht zijnen naam aan de Redactie optegeven, zullende daarna gemeld stuk geplaatst worden.

(*Redactie.*)

SCHEEPSBERIGTEN.

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Van.*
Junij	2	Nederl. Ind.	Oosterling.	J. H. Walter.	Batavia.
„	—	„ „	Hozeeng.	Oeij Boenko.	Makasser.
„	—	„ „	Djoedool Mobarak.	Sech Oemar bin Mohamat Alan.	Sandelhout.
„	3	Hamburg	Henrich.	J. C. Spieler.	Samarang.
„	—	Nederl. Ind.	Stoomschip Ambon.	F. A. B. Hugenholtz.	Makasser.
„	—	„ „	Salma Banjarmas.	Abdul Lateep.	Batavia.
„	—	Nederlandsch	Cornelis Houtman.	J. H. Rohlman.	„
„	—	„	Cornelia.	J. B. Jaski.	„
„	4	Nederl. Ind.	Esther Helena.	Batjo.	Nieuw Guinea.
„	—	Nederlandsch	Clio.	J. O. Wijnmalen.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Alfulck.	Sech Abd. Kadir Baradjak.	Sandelhout Eiland.
„	—	Nederlandsch	Krimpenerwaard.	J. Speenhoff.	Engeland.

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		*Vlag.*	*Namen der Schepen.*	*Gezagvoerders.*	*Naar.*
Junij	3	Nederl. Ind.	Krabbe.	Mardam.	Probolingo.
„	—	„ „	Atiat Toolmoula.	Iskah bin Yasin.	Banjarmassing.
„	—	„ „	Bella.	Jono.	Pasoeroean.
„	5	„ „	Harriet.	Koting.	Timor Kopang.
„	—	„ „	Johanna Catharina.	A. Sesink Clee.	Molukkos.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	*Namen der Schepen*	*Gezagvoerders*	*Bestemming*	*Agenten*
Zweedsch	Maria Charlotte.	Schmidt.	Falmouth.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsche	Dina.	De Haan.	In lossing.	„ „ „ „
Hamburg	Elbe.	Muhlenroth.	In reparatie.	J. F. van Leeuwen & Co.
Nederlandsche	Diligence.	L. Smit.	Nederland.	B. J. van Eck & Co.
Oldenburgsch	Johanna.	W. Janssen.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
Nederlandsch	Agatha en Maria.	W. B. van Zijp.	„	„ „ „ „
Oldenburg	Fannij Kirchner.	B. Block.	Onbepaald.	„ „ „ „
„	Sara Eleonora.	Schuijmer.	Reparatie.	Schimmelpenninck & Co.
„	Graaf van der Heijden Reijnesteijn.	Beth.	Nederland.	„ „ „
„	Hendrina.	Pompe.	„	„ „ „
„	Fop Smit.	Hoefman.	„	B. Kopersmit & Co.
„	Cornelia.	Jaski.	„	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Stoomschip Ambon.	Hugenholtz.	Onbepaald.	„ „ „ „
Nederlandsche	Gruda.	Lange.	In lading.	McMillan Marten & Co.
Engelsch	Sea Bird.	Stephenson.	Onbepaald.	Major Matzen & Co.
Nederlandsch	Louise Princes d. Nederlanden.	D. A. Florijn	Onbekend.	Ruyl Cramer & Co.
„	Brederode.	J. L. van Waning.	Nederland.	„ „ „ „

Aangekomen Passagiers.

Met het Nederl. Ind. stoomschip *Ambon*, kapt. luit.-ter-zee de Vries, luit.-ter-zee Rosenwald, Dinoux, kapt. van Oijen en echtg., kapt. von Ziwet, offic. van adm. van Berkel, de heeren Verploegh, Ariens, Bodde, Landhuizen, Z. M. troepen en bannelingen.— Met het Nederl. Ind. schip *Alfulck*, mevr. P. Hartog met 5 kinderen.

Vertrokken Passagiers.

Met de Nederl. Ind. schoener *Atiat Toolmoula*, Z. M. troepen en bannelingen.

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. Wachtschip Batavia; stoomschepen Madura, Samarang en roeikannoneerboot No. 14; de schepen Elbe, Sea Bird, Diligence, Marij Ross, Graaf van Heiden Reinestein, Fathal Moebarak, Joodool Moebarak en Cornelis Houtman; stoomschip Ambon; de barken Fatal Ma-än, Saijan Maskoor, Goansien, Fathal Kair, Dina, Alliance, Sara Eleonora, Madina, Johanna, Anna Paulowna, Fop Smit, Louisa Princes der Nederlanden, Hendrina, Fathool Barie, Maas Dennok, Agatha en Maria, Brederode, Elize Henriette Kas Bahair, Java, Oosterling, Henrich, Salma Banjarmaas en Cornelia; de brikken Fathool Salam en L'Esperance; de schoeners Hiatlie, Bientang Timoor, Ardjoeno, Hing Thay en Hoksing; de kotters Tedok, Riengit en Little Tot.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 3den tot en met den 5den Junij 1858.

AANVOER.

Van Macassar per het Ned. Ind. schip *Oosterling*, gezagv. J. H. Walter, agent N. H. M.

167 pakken was, N. H. M.; 195 pakken was, McMillan Marten & Co; 3 kisten manufacturen, Fraser Eaton & Co.

Van Sandelhout per de Ned. Ind. bark *Djoedoel Moebark*, gez. Sech Oemar Alan, agent Sech Abdulla Boeb Said.

121 paarden, 3 picols koperwerken, 50 katjes was, 7 collis manufacturen, koopmanschappen en kleinigheden, Sech Abdulla Boeb Said.

Van Moluccos per het Ned. Ind. stoomschip *Ambon*, gezagv. Hugenholtz, agenten B. Kopersmit & Co.

25 pakken was, 5 stuks koperen pijpen, Nash; 13 stuks amb. houten, Dumas; 2 paarden, van der Waal; 222 pakken was, 156 stuks sandelhout, diverse Chinezen.

Van Balie per de Ned. Ind. schoener *Hoksing*, gezagv. Oey Boenko, agent Oey Koening.

155 picols klapper-olie, 120 picols koffij, 18 picols dendeng, 6 picols mankoedoebasten, 394 stuks koehuiden, 380 sp. matten en kleinigheden, Oey Koening.

Van Moluccos per de Ned. Ind. bark *Alfulk*, gezagv. Sech Abdul Kadier Baradja, agent Sech Said Boeb Said.

174 paarden, Sech Said Boeb Said; 34 stuks planken, 28 stuks balken, 2 picols koperwerk, 8 collis lijnwaden, kaijoepoetie-olie, koopmanschappen en kleinigheden, Gezagvoerder.

Van Nederland per het Ned. schip *Clio*, gezagv. Wijnmalen, agenten Schimmelpenninck & Co.

2 kisten eau de cologne, Gebr. van Delden; 2 vaten spijkers, Schimmelpenninck en Co; 20 vaten spijkers, 2 kisten graslinnen, 2 kisten koopmanschappen, W. W. Cook en Co; 1 vat koperwerk, 50 rollen zeildoek, Order.

Van Engeland per het Ned. schip *Krimpenerwaard*, gezagv. J. Speenhoff, agenten Fraser Eaton & Co.

4147 staven ijzer, 500 tonnen steenkolen, 200 collis aardewerk, 10 vaten glaswerk, 8 kistjes mosterd, 10 douzijn schoppen, Fraser Eaton & Co.

UITVOER.

Naar Timoor Koepang per de Ned. Ind. schoener *Harriet*, gez. Kateng.

240 picols rijst, 100 kelders arak, 20 picols suiker, 3 kisten likeur, 1 kist inhd. zilveren guldens, 12 kisten anijs, 4 kisten waterglazen, 100 kistjes zeep, 5 vaten boslemmermessen, 11 kisten koopmanschappen en kleinigheden, Nash; 2 kisten ijzerwaren, 25 kisten ord. roode wijn, 25 kisten cognac, Kruer von Oven & Co; 1 kist koralen, 2 kisten saroongs en slendangs, J. F. van Leeuwen & Co.

Naar Banjarmassing per de Eng. schoener *Emely Jane*, thans hernd. *Atiatul Maulah*, gezagv. Ishak bin Yasin.

25 vaatjes boter en eenige provisien en dranken, de Vos, *f* 2800 aan zilveren munt, $2^{30}/_{100}$ picols jav. koperwerk en diverse kleinigheden, diverse Arabieren.

Naar Moluccos per de Ned. Ind. schoener *Johanna Catharina*, gezagv. Sosink Clee.

100 kelders genever, Anemaet en Co; 100 kelders genever, P. Kervel en Co; 400 kistjes zeep, 2 kisten man. sigaren, Fraser Eaton & Co; 200 kelders arak, 50 kistjes anijs, 5 kojangs rijst en kleinigheden, Nash; 86 kisten inhd. diverse provisien en dranken, 25 picols swd. ijzer, 5 tobben staal, McMillan Marten en Co; $26^{91}/_{100}$ picols suiker, 25 vaatjes boter, Major Matzen en Co; 2 kisten lijnwaden, J. F. van Leeuwen & Co.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol Nominaal.

Koffij per picol *f* 25.—

Rijst (carga) per kojang *f* 110 à *f* 120.—

Id. (witte) „ „ *f* 130 à *f* 150.—

Koehuiden per 100 st. *f* 250 à *f* 300.—

Arak per legger. *f* 60.—

Olie (Klapper) *f* 18.—

Olie (Katjang).

Kadjang Matten.

Rotting.

Wisselkoers. 100 %.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. Wijt & Zonen te *Rotterdam* en bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam*.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.